

Asia: VN /5137/2022

Työryhmän lausuntopyyntö valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta sekä valmiuslain yleisistä kehittämistarpeista

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Huomiot valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Normaaliolojen häiriötilanteista

Valmiuslain tarkoituksena on poikkeusoloissa suojata väestöä sekä turvata sen toimeentulo ja maan talouselämä, ylläpitää oikeusjärjestystä, perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä turvata valtakunnan alueellinen koskemattomuus ja itsenäisyys. Valmiuslaissa säädetään viranomaisten toimivaltuuksista poikkeusolojen aikana ja viranomaisten varautumisesta poikkeusoloihin. Näin ollen valmiuslain 12 §:ssä ja 13 §:ssä ei nykyisellään säädellä varautumisesta muissa kuin poikkeusoloissa. Esimerkiksi normaaliolojen häiriötilanteet jäävät tällä hetkellä lain soveltamisen ulkopuolelle.

Myös äkillisissä häiriötilanteissa, jotka eivät kuitenkaan täytä poikkeusolojen julistamisen kriteerejä, voivat viranomaisten/julkisen hallinnon toimijoiden tehtävät joiltain osin muuttua tai niitä voidaan joutua hoitamaan poikkeuksellisen nopeasti. Muistiossa todetaankin, että ”Varautumisesta poikkeusolojen ohella normaaliolojen häiriötilanteisiin voidaan siten katsoa muodostuneen kiinteä osa nykyaikaista käsitystä kokonaisturvallisuuden hallinnasta.” Muistiossa ehdotetaan valmiuslain varautumisvelvollisuuden ulottamista myös poikkeusoloja lievempiin häiriötilanteisiin, normaaliolojen häiriötilanteisiin. KT kannattaa ehdotusta.

Normaaliolojen häiriötilanteet voivat olla luonteeltaan, ajalliselta kestoltaan ja alueelliselta vaikutukseltaan erilaisia. Normaaliolojen häiriötilanteen käsitettä ei ole kaikenkattavasti lainsäädännössä kuitenkaan määritelty (muistion s.8). Esimerkiksi kuntalakia ja hyvinvointialuelakia koskevassa hallituksen esityksessä HE 256/2022 normaaliolojen häiriötilanteen määrittelyä on käsitelty seuraavasti: ”Sääntelyssä normaaliolojen häiriö-tilanteilla viitattaisiin poikkeusoloja lievempiin tilanteisiin, joihin reagoiminen voisi poikkeusoloja vastaavalla tavalla edellyttää kunnissa esimerkiksi nopeampaa päätöksentekoa ja välttämättömän päätöksenteon turvaamista. Häiriötilanteilla voitaisiin tarkoittaa esimerkiksi sellaisia henkeen ja terveyteen sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvia uhkia, jotka aiheuttaisivat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.” KT:n kanta on, että normaaliolojen häiriötilanteiden käsitettä tulisi täsmentää

lainsäädännössä. Lain soveltajalle tulee olla selvää, eroaako varautumisvelvollisuus näissä tilanteissa jollain tavoin toisistaan ja milloin kyse on poikkeusoloista ja milloin normaaliolojen häiriötilanteista.

Myös normaaliolojen häiriötilanteissa työnantajan tosiasialliset toimivaltuudet ja toimintamahdollisuudet lakisääteisten tehtävien hoitamisen turvaamiseksi voivat olla puutteelliset. Varautumisvelvollisuuden laajentamisen normaaliolojen häiriötilanteisiin vaikutukset muuhun voimassa olevaan lainsäädäntöön tulisi tarkastella mahdollisten päällekkäisyyksien ja puutteellisuuksien havaitsemiseksi.

Kuntien ja hyvinvointialueiden varautumisvelvoitteista on säädöksiä useissa eri laeissa. Varautumisvelvoitteen täyttäminen ja täytyminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kunnalla tai hyvinvointialueella olisi tosiasiallisia mahdollisuuksia toimia suunnitelmiansa mukaisesti häiriötilanteissa. Hallinnolliset tai esimerkiksi työoikeudelliset lainsäädännön reunaehdot voivat estää suunnitelmien täysimittaisen toimeenpanon häiriötilannehetkellä. KT katsoo, että sekä poikkeustilanteissa että normaaliolojen häiriötilanteissa tulisi olla selvää se millä taholla on kulloinkin ja kussakin asiassa toimivalta ja mihin toimivaltaisen tahon toimivaltuudet riittävät huomioiden myös muu samaan aikaan toimijaa velvoittava lainsäädäntö.

Valmiuslain 12 §:n varautumisvelvollisuuden ulottamisesta viranomaiskoneiston ulko-puolisiin yhteisöihin

Valmiuslain mukainen varautumisvelvollisuus koskee vain 12 §:ssä mainittuja tahoja. Kuten muistiossa todetaan, paljolti viranomaisille kuuluvia lakisääteisiä tehtäviä on ulkoistettu yksityisille toimijoille ja yksityisen sektorin roolia yhteiskunnan kriittisten toimintojen tuottajina ei ole nimenomaisesti huomioitu valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevissa säännöksissä. Muistiossa ehdotetaan valmiuslain 12 §:n varautumisvelvollisuuden ulottamista viranomaiskoneiston ulkopuolisiin yhteisöihin, jotka on viran-omaisiin rinnastuvalla tavalla veloitettu pysyväisluonteisesti hoitamaan julkisen vallan järjestämistä kuuluvia julkisia hallintotehtäviä. KT kannattaa ehdotusta.

Muistiossa ehdotetaan, että valmiuslakiin sisällytettäisiin säännös, joka velvoittaa varmistamaan varautumisvelvollisuuden toteutumisesta myös silloin, kun varautumisvelvollinen hankkii tehtäviensä hoitamista tukevia palveluita sopimusperusteisesti yksityisiltä yhteisöiltä. KT pitää tätä kannatettavana, mutta toteaa, että julkishallinnon yksityisten toimijoiden kanssa tekemiin ostopalvelusopimuksiin otetuilla varautumista koskevilla ehdoilla ei voida kaikissa tilanteissa kuitenkaan varmistaa palveluiden tuottamista häiriötilanteissa. KT ehdottaa, että myös tällaisten muiden kuin muistion sivulla 25 mainittujen tahojen (lakisääteisen vakuutusten toimeenpanosta huolehtivien lailla järjestettyjen yhteiselinten, julkisoikeudellisten yhdistysten ja julkisoikeudellisia hallintotehtäviä hoitavien valtion erityistehtäväyhtiöiden) lisäksi tarkasteltaisiin varautumisvelvollisuuden säännösperusteista ulottamista myös niihin yksityisiin toimijoihin, jotka tuottavat lakisääteisiä palveluita ostopalvelusopimusten perusteella. Tähän oli muistion mukaan kiinnitetty huomiota myös asiantuntijalausunnoissa (muistion s.20).

Varautumisvelvollisuuden sisällöstä

Muistiossa on esitetty, että yhteisen valmius- ja varautumissuunnittelun toteuttaminen tulisi selvityksen mukaan varmistaa varautumisvelvoitteen yksityiskohtaisemmalla kuvaamisella lainsäädännössä (muistion s.27–28). KT pitää tätä kannatettavana.

Muistiossa on tuotu esiin, että varautumisvelvoite yksityiskohtaisemmassa muodossaan on toteutettavissa ilman lisäkustannuksia. KT tuo kuitenkin esiin, että muutos voi tuottaa ainakin jossain

määrin lisätöitä (esim. valmiussuunnitelmien ylläpito ja valmiusharjoitukset) sekä kunnissa että hyvinvointialueilla, mutta myös näiden lakisääteisiä palveluita tuottavien yksityisten toimijoiden puolella ja tätä kautta aiheuttaa myös lisäkustannuksia kunnille ja hyvinvointialueille ostopalveluhintojen nousemisen myötä. Aiheutuvat lisäkustannukset tulisi korvata kunnille ja hyvinvointialueille täysimääräisesti.

CER- ja NIS2-direktiiveistä

Suomen lainsäädännössä ei ole määritelmää yhteiskunnan kannalta kriittisestä infrastruktuurista ja kriittisistä sektoreista. Tämä voi kuitenkin muuttua, kun tammikuussa 2023 voimaan tullut kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annettu EU-direktiivi, ns. CER-direktiivi, pannaan Suomessa täytäntöön. Direktiivi koskee yhtätoista sektoria; liikenne, energia, pankit, finanssimarkkinat, terveys, ruoka, vesi- ja jätevesihuolto, digitaalinen infrastruktuuri, julkishallinto ja avaruus. Näiden sektorien joukossa ei ole mainittu sosiaalihuoltoa tai pelastustoimea, joiden KT katsoo olevan yhtä lailla kriittisiä sektoreita. CER-direktiivin kansallisen toimeenpanon yhteydessä on huomioitava myös sosiaalihuollon ja pelastustoimen asema. Myös näiden alojen toimijoilla (niin julkisilla kuin yksityisilläkin toimijoilla) on keskeisten palvelujen tarjoajina korvaamaton rooli yhteiskunnalle välttämättömien toimintojen osalta.

KT tuo esiin, että CER- ja NIS2-direktiivien kansallisen toimeenpanon yhteydessä on tarkasteltava näiden direktiivien täytäntöönpanon/toimeenpanon vaikutus ja suhde voimassa olevaan erityislainsäädäntöön sekä tarkasteltava myös mahdolliset valmiuslain muutostarpeet. Lainsäädännön tulisi olla kokonaisuudessaan selkeää.

Muita huomioita muistiosta

KT pitää kannatettavana sitä, että oikeusministeriö valmistelisi lainsäädäntökehikon, jossa valtioneuvosto pystyy laajassa kriisissä ohjaamaan aluehallintovirastoja ja kuntia (ja myös hyvinvointialueita) yhdenmukaisiin ja nopeisiin, mutta kuitenkin alueelliset erityispiirteet huomioon ottaviin toimenpiteisiin (muistion s.21).

Muistiossa tuodaan esille, että valmiuslakityöryhmän näkemyksen mukaan erityisesti varautumisvelvollisten kykyä tosiasiallisesti toimeenpanna valmiuslain toimivaltuuksia on syytä varautumistoiminnassa nykytilaan nähden korostaa säätämällä siitä nimenomaisesti laissa (muistion s.29). Valmiuslakityöryhmän näkemyksen sisältö jäi KT:lle epäselväksi.

KT kannattaa sitä, että ministeriöiden hallinnonalan ohjausta koskevaa sääntelyä tulisi täydentää säätämällä ministeriöille velvollisuus huolehtia toimialallaan varautumisen ohjauksesta, yhteensovittamisesta ja valvonnasta tarvittavissa määrin yhteistyössä/yhteistoiminnassa muiden ministeriöiden kanssa (muistion s.29). KT pitää tärkeänä myös sitä, että viestintään ja tiedonkulkuun häiriötilanteissa, sekä viranomaisten välisen viestinnän osalta että viranomaisten ulkopuolelle kohdistuvin osin, kiinnitetään huomiota.

Miten arvioisitte voimassa olevan valmiuslain kokonaisuutta ja toimivuutta? Mitä valmiuslaissa tulisi erityisesti kehittää?

Arvio voimassa olevan valmiuslain kokonaisuudesta ja toimivuudesta sekä kehitystarpeista

KT pitää valmiuslain päivittämistä kannatettavana. Tulevaisuudessa voi esiintyä laajasti erilaisia yhteiskuntaa uhkaavia poikkeustilanteita, joihin lainsäädännön tulisi vastata. Valmiuslakia tulee kehittää niin, että se takaa yhteiskunnan toiminnan erilaisissa ennakoimattomissa kriisi- ja häiriötilanteissa nykyistä lainsäädäntöä paremmin.

Valmiuslaki tulee sovellettavaksi vain hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa, jolloin lain tulee olla yksiselitteisen selkeä ja mahdollistaa työnantajan toiminta sekä palvelujen turvaaminen poikkeusoloissa. KT:n näkemyksen mukaan valmiuslain tulee mahdollistaa työnantajan joustava toimiminen poikkeusoloissa niin, että poikkeuksellisissa olosuhteissa tärkeiden palveluiden, kuten terveydenhuollon ja kriittisen infrastruktuurin toiminta voidaan turvata. Useat yhteiskunnan palvelut tuotetaan nykyisin ostopalveluina, joka tulee huomioida valmiuslakia uudistettaessa.

Valmiuslain 6.1 §:n mukaan, jos valtioneuvosto, yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, toteaa maassa vallitsevan poikkeusolot, voidaan valtioneuvoston asetuksella (käyttöönottoasetus) säätää II osan säännösten soveltamisen aloittamisesta. Tällainen asetus voidaan antaa määräajaksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi. Voimassa olevassa valmiuslaissa sosiaali- ja terveydenhuollon turvaamista koskevat säännökset sekä julkis- ja yksityisoikeudellista palvelussuhdetta koskevat säännökset ovat lain II osassa. Näin ollen kyseisten säännösten soveltamisen aloittaminen edellyttää valtioneuvoston asetuksen antamista.

Koronapandemian aikana annettiin useita asetuksia koskien mm. voimassa olevan valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ien soveltamista. Annetut valtioneuvoston asetukset olivat osin puutteellisia ja niiden tulkinta oli hankalaa. KT katsoo, että valtioneuvoston asetusten tulee olla riittävän tarkkarajaisia, yksityiskohtaisia sekä hyvin perusteltuja, jotta niiden soveltaminen olisi poikkeusoloissa mahdollisimman yksiselitteistä. Esimerkiksi koronapandemian aikana annettiin valtioneuvoston asetuksia valmiuslain 93 §:n ja 94 §:n mukaisista palvelussuhteen ehdoista poikkeamisesta ja irtisanomisoikeuden rajoittamisesta. Vaikka edellä mainitut pykälät mahdollistivat poikkeamisen myös pelastustoimessa, kyseisten asetusten kohdalla poikkeaminen mahdollistettiin vain terveydenhuollon ja sosiaalitoimen kohdalla. STM:n ohjeistuksessa kuitenkin todettiin myös ensihoidon olevan asetuksen soveltamisen piirissä. Ensihoito on tällä hetkellä pääsääntöisesti hyvinvointialueilla kiinteä osa pelastustoimea. Tästä johtuen vastaisuudessa erityisesti terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevat asetukset tulee olla tarkasti rajattuja.

Valmiuslain 6.2 §:n mukaan käyttöönottoasetuksessa on mainittava, miltä osin tämän lain mukaisia toimivaltuuksia voidaan soveltaa ja toimivaltuuksien alueellinen soveltamisala, jos niitä ei saateta sovellettaviksi koko valtakunnan alueella. Koronapandemian aikana valmiuslain toimivaltuuksien käyttöönottoa harkittiin myös alueellisesti. Koronapandemian jälkeen voimaan tullessa hyvinvointialueuudistuksessa hyvinvointialueet muodostuivat maantieteellisesti laajoiksi alueiksi, jotka eivät täysin noudata maakuntarajoja. KT:n näkemyksen mukaan, jos valmiuslain säännösten soveltamisesta tulee säätää valtioneuvoston asetuksella, tulee asetuksia laadittaessa huomioida kyseisten asetusten antamien toimivaltuuksien alueellinen soveltamisala.

KT katsoo, että valmiuslain kokonaisuudistuksessa tulee huomioida valmiuslain ja sen nojalla mahdollisesti annettavien asetusten yhteensopivuus työoikeudellisen lainsäädännön kanssa. Valmiuslain säännöksiä sovellettaessa tulisi olla selkeää, miten valmiuslain säännösten soveltaminen

suhteutuu muuhun työlainsäädäntöön, kuten työsopimuslakiin, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettuun lakiin, vuosilomalakiin sekä työaikalakiin, kyseisen lain säännösten soveltamisen aikana ja soveltamisajan päättymisen jälkeen. Esimerkiksi koronapandemian aikana vuonna 2020 oli voimassa useita peräkkäisiä valtioneuvoston asetuksia koskien valmiuslain 93 §:n soveltamista. Asetukset koskivat väliaikaisia poikkeuksia sovellettaessa eräitä vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksiä. Kyseisten asetusten nojalla työnantaja sai muun muassa poiketa tietyin ehdoin työaikalain 18 §:n enimmäistyöaika koskevista säännöksistä mm. terveydenhuollon tehtävissä. Enimmäistyöajasta poikkeamista sovellettaessa esiintyi epäselvyyttä koskien esimerkiksi sitä, miten enimmäistyöajasta poikkeaminen asetusten voimassaoloaikana vaikuttaa työaikalain enimmäistyöaika koskevan säännöksen soveltamiseen normaaliolosuhteissa (ennen ja jälkeen asetusten voimassaolon). Valmiuslakia tulee päivittää siten, ettei vastaisuudessa valmiuslain suhteesta muuhun työlainsäädäntöön jää epäselviä seikkoja.

KT:n näkemyksen mukaan valmiuslain kokonaisuudistuksessa tulee huomioida myös valmiuslain suhde muuhun lainsäädäntöön sekä ostopalvelusopimukseen. Esimerkiksi sosiaalihuoltoa koskevassa lainsäädännössä on mitoituksia koskevia säännöksiä. Koronapandemian aikana työnantajalla ei ollut mahdollista poikkeusoloista huolimatta poiketa mitoitusta koskevista säännöksistä. Valmiuslakiin tulee lisätä säännös, jonka perusteella voidaan poikkeusoloissa poiketa muussa lainsäädännössä säädettyistä henkilöstö- ja asiakasmitoituksista kriittisten palvelujen turvaamiseksi poikkeusoloissa. Valmiuslakiin tulee myös lisätä säännös, joka mahdollistaa palvelujen turvaamisen tilanteessa, jossa palvelut tuotetaan kahden osapuolen välisen sopimuksen nojalla ostopalveluna.

Tällä hetkellä voimassa olevan valmiuslain 93.1 §:n mukaan Maanpuolustuksen, väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden taikka maan talouselämän turvaamisen välttämättä edellyttäessä työajan pidentämistä tai työajan poikkeavaa sijoittelua 3 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa saadaan tilapäisesti poiketa:1) työaikalain (872/2019) lepoaikoja ja ylityötä koskevista säännöksistä; (5.7.2019/884) 2) vuosilomalain (162/2005) vuosiloman antamista koskevista säännöksistä. Lisäksi valmiuslain 93.2 §:n mukaan terveydenhuollossa, sosiaalitoimessa, pelastustoimessa, hätäkeskustoiminnassa ja poliisitoimessa palvelussuhteen ehdoista voidaan poiketa 1 momentissa tarkoitettulla tavalla väestön terveydenhuollon, toimeentulon tai turvallisuuden vuoksi myös 3 §:n 4–6 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. KT:n näkemyksen mukaan lainsäädäntöä tulisi kehittää niin, että poikkeaminen lepoaikoja ja ylityötä koskevasta sääntelystä sekä vuosilomalain vuosiloman antamista koskevasta sääntelystä olisi mahdollista myös hyvinvointialueiden toimintojen lisäksi kuntasektorin kriittisissä, yhteiskunnan toimintaa turvaavissa, toiminnoissa.

KT:n näkemyksen mukaan valmiuslakiin tulisi lisätä säädös, jonka perusteella työnantaja voisi keskeyttää poikkeusolojen vallitessa hyvinvointialueen ja kuntien kriittisissä toiminnoissa palvelussuhteiselle myönnetyn vuosiloman, perhevapaan, vuorotteluvapaan, opintovapaan sekä harkinnanvaraisen työ- tai virkavapaan ja velvoittaa hänet palaamaan työhön. Tällä turvattaisiin yhteiskunnan kriittisten toimintojen tuottamiseen tarvittavan työvoiman saatavuutta poikkeuksellisissa olosuhteissa. Poikkeamisen rajoista voitaisiin tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella.

Tällä hetkellä voimassa olevan valmiuslain 95.2 §:n mukaan lisäksi 3 §:n 4–6 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa on jokainen Suomessa asuva, jolla on kotikuntalain mukaan kotikunta Suomessa, joka toimii terveydenhuollon alalla, on saanut koulutusta tällä alalla ja joka on täyttänyt 18 mutta ei 68 vuotta, velvollinen tekemään tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi välttämätöntä työtä terveydenhuollossa. Määräys tällaiseen työhön voidaan antaa korkeintaan kahdeksi viikoksi

kerrallaan. Määräys voidaan uusia kerran. KT:n näkemyksen mukaan lainsäädäntöä tulisi kehittää niin, että valmiuslain perusteella hyvinvointialueen ja kuntien kriittisissä, yhteiskunnan toimintaa turvaavissa tehtävissä työskenteleville voidaan määrätä työvelvollisuus. Tästä johtuen KT katsoo, että valmiuslain 95 §:ää tulee täsmentää niin, että työvelvoitteen asettaminen on mahdollista hyvinvointialueen ja kuntien kriittisissä toiminnoissa työskenteleville.

KT pitää tärkeänä, että valmiuslaissa määriteltäisiin, mitä tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköllä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikkö -termin sisältö poikkeaa eri laeissa toisistaan. Termi esiintyy esimerkiksi useassa tartuntatautilain pykälässä ja on epäselvää, onko kyseisen termin sisältö kaikissa pykälissä sama vai eroaako määritelmän sisältö pykälittäin toisistaan. Lisäksi on epäselvää, kuinka muualla sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön tulkinta ko. termistä suhteutuu mm. tartuntatautilain soveltamiseen. Esimerkiksi sosiaalihuoltolain 3 §:ssä on määritelty sosiaalihuollon toimintayksikkö, pitäen sisällään myös toiminnallisen kokonaisuuden, joka toteuttaa sosiaalipalveluja asiakkaan kotona, mutta tästä huolimatta tartunta-tautilain 48 §:ää ei ole voitu soveltaa kotihoidossa tai kotisairaanhoidossa.

Onko muita näkökulmia, joita edustamanne taho erityisesti toivoisi otettavan huomioon valmiuslain uudistamista koskevassa työssä?

Huomioon otettavia näkökulmia valmiuslain uudistamista koskevassa työssä

Valmiuslain kokonaisuudistuksessa tulee huomioida työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirto valtiolta kuntien muodostamille työllisyysalueille. Hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan valmiuslakiin tehtäväksi tarvittavat täsmennykset koskien sitä, että työvoimaviranomaisella viitattaisiin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määriteltyihin työvoimaviranomaisiin. KT:n näkemyksen mukaan edellä mainitun esityksen lisäksi tulee tarkastella sitä, aiheuttaako työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirto muutostarpeita valmiuslakiin. KT:n arvion mukaan tulee selvittää mm. tarpeet säätää tiedonvaihdoista poikkeusoloissa työ- ja elinkeinoministeriön sekä työvoimapalveluista järjestämisvastuussa olevien viranomaisten välillä (ks. valmiuslain 103 §) huomioiden tietosuojaa koskeva lainsäädäntö.

Julkisuuslain ajantasaistamista koskeva mietintö on parhaillaan lausuntokierroksella. Lausuntopyynnössä pyydetään kommentoimaan mm. onko organisaatiolla hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä turvallisuusnäkökohtien vuoksi. Julkisuuslain mahdollisessa uudistamisessa on huomioitava säännösten yhteensovittaminen valmiuslain muutosten kanssa. Samoin valmiuslakia uudistettaessa on varmistettava, että myös julkisuuslakiin tehdään varautumisvelvollisuuden kannalta tarpeelliset muutokset.

Hallitusohjelman kohtaan 10.1 on kirjattu kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyttä koskevat toimenpiteet. Valmiuslain kokonaisuudistuksen lisäksi toteutetaan muun muassa kaikilla hallinnonaloilla häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyn koko-naistarkastelu ja sektorilainsäädännön päivitystyö on tarkoitus toteuttaa samanaikaisesti valmiuslain uudistamisen kanssa.

KT toteaa, että eri hallinnonalojen häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyn kokonaistarkastelu ja päivitystyö on tärkeää valmiuslain uudistamisen ohella. Turvallisuutta ja kriisinkestävyttä koskeva lainsäädäntökehikko pitää sisällään mittavasti erilaisia yksityis-kohtia ja vaatii laaja-alaista oikeudellisen sääntelyn kentän arviointia.

KT toteaa, että hallitusohjelmassa todettua sääntelyä nyt yleisesti arvioitaessa ja kehitettäessä on erittäin tärkeää pitää huolta sääntelyn kokonaisuudesta ja huolehtia sääntelyn keskinäisestä yhteensopivuudesta. Tässä yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota tarvittavissa määrin myös mahdollisten kriisien ja häiriöiden erilaiseen luonteeseen, kriisien ja häiriöiden vaikeusasteeseen ja eri viranomaisten erilaisiin rooleihin erilaisissa olosuhteissa. Osana sääntelyn uudistamisesta tulee huolehtia myös eri hallintoviranomaisten yhteisestä ymmärryksestä sääntelyn sisällöstä ja siinä kullekin säädetyistä toimivallasta, oikeuksista ja velvollisuuksista.

Tammensalo Carita

Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat KT - työmarkkinajuristi Eeva
Vesterbacka, johtava työmarkkinajuristi Mirja-Maija Tossavainen,
työmarkkina-asiamies Mari Kokko